

OBRAZLOŽENJE
MAKROEKONOMSKIH POKAZATELJA
U PRVOM POLUGODIŠTU 2019. GODINE

MAKROEKONOMSKA KRETANJA U PRVOM POLUGODIŠTU 2019. GODINE

U prvom polugodištu 2019. nastavljena su pozitivna kretanja u domaćem gospodarstvu te je ostvaren međugodišnji realni rast bruto domaćeg proizvoda od 3,1%. Nastavak rasta gospodarske aktivnosti tijekom 2019. povoljno se odrazio na tržište rada pa se broj registriranih nezaposlenih u prvom polugodištu kretao na rekordno niskim razinama. Inflacija je u prvom polugodištu bila stabilna na prosječnoj razini od 0,7%. Uz i dalje visoku likvidnost financijskog sustava, nastavljen je oporavak kreditne aktivnosti banaka uz daljnje smanjenje vanjskih neravnoteža domaćeg gospodarstva.

Tablica 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji Republike Hrvatske

	2019.						2019.		2019.
	I	II	III	IV	V	VI	I - III	IV - VI	I - VI
Bruto domaći proizvod, % godišnja promjena, realno	-	-	-	-	-	-	3,9	2,4	3,1
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	0,2	0,5	0,9	0,7	0,9	0,6	0,5	0,7	0,7
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	4,6	0,6	3,0	3,0	0,2	-5,6	2,7	-0,9	0,9
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno	4,3	8,7	5,7	4,8	-2,0	6,1	6,2	3,0	4,4
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	15,9	14,3	11,2	8,6	5,8	4,6	13,7	6,4	9,8
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	-5,2	13,3	-7,0	18,4	-14,6	9,8	-1,7	3,9	3,4
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	10,3	10,2	9,5	8,6	7,5	7,2	10,0	7,8	8,9
Izvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ¹	4,9	13,1	8,8	5,0	5,3	-6,8	8,9	1,1	5,1
Uvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ¹	6,7	14,5	-0,9	18,2	13,1	-10,8	6,1	6,7	6,8
Prosječan tečaj HRK/EUR	7,42	7,41	7,42	7,43	7,41	7,41	7,42	7,42	7,42
Inozemni dug, milijuni EUR	39.731	40.381	39.457	39.969	-	-	39.457	-	-
Plasmani privatnom sektoru, % godišnja promjena ²	4,9	5,0	4,6	4,1	4,0	3,6	4,6	3,6	3,6

¹ Prvi rezultati za lipanj.

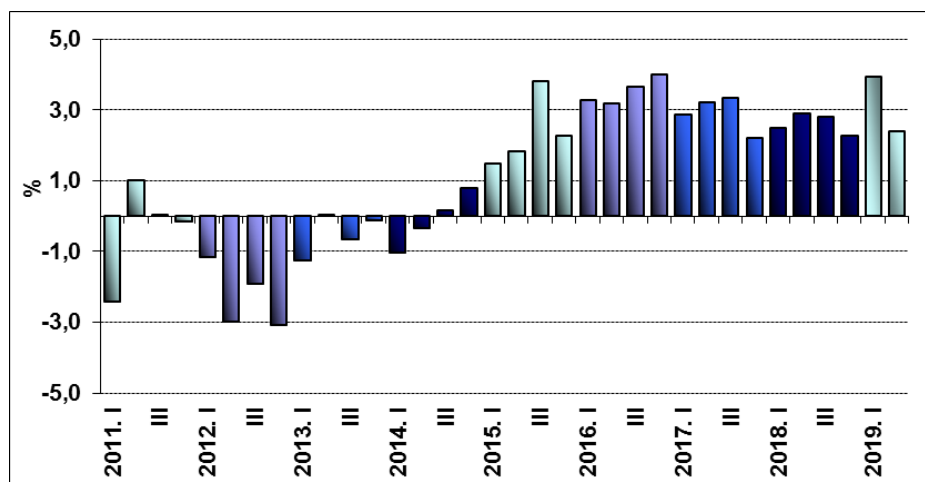
² Na temelju transakcija.

Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka

U prvom polugodištu 2019. realni rast BDP-a iznosio je 3,1%. Pritom je BDP u prvom tromjesečju ostvario snažan realni rast od 3,9% u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine (najviša stopa rasta BDP-a u posljednjih jedanaest godina, izuzev četvrtog kvartala 2016. godine), koji je potom u drugom tromjesečju rast usporen na 2,4%. Pozitivan doprinos realnom rastu BDP-a u prvom polugodištu došao je od domaće potražnje, dok je neto inozemna potražnja zabilježila negativan doprinos. Gledajući pojedinačne komponente s rashodne strane, najveći pozitivan doprinos rastu BDP-a u prvom polugodištu 2019. došao je od rasta potrošnje kućanstava od 3,5% i rasta bruto investicija u fiksni kapital od 9,7%. Rastu BDP-a pozitivno je doprinio i rast izvoza roba i usluga od 2,7%, a u blažoj mjeri i rast državne potrošnje od 3,5%. Najveći negativni doprinos realnom rastu BDP-a došao je od rasta uvoza roba i usluga od 7,2%.

Obračun BDP-a s proizvodne strane pokazuje da su u prvom polugodištu 2019. sve djelatnosti pozitivno doprinijele realnom rastu bruto dodane vrijednosti od 2,7%, pri čemu je najveći doprinos došao od rasta bruto dodane vrijednosti u trgovini, prijevozu i turizmu (+4,5%) i građevinarstvu (+9,5%).

Grafikon 1. Realni međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda

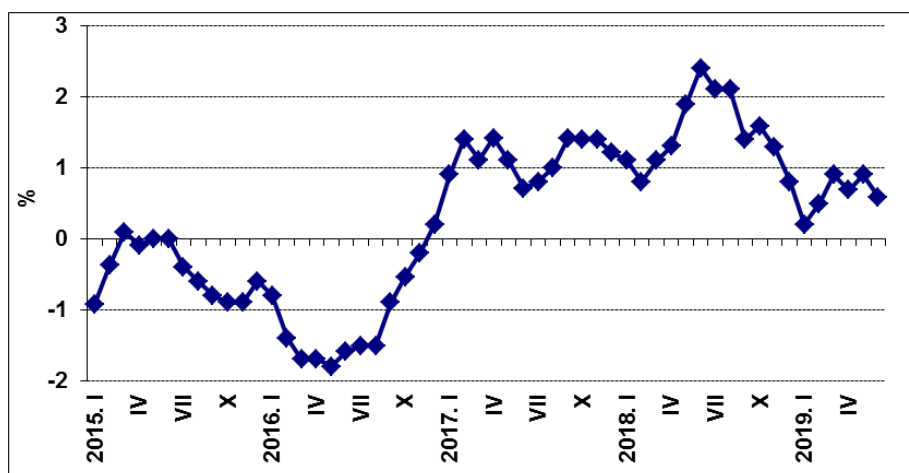
Izvor: Državni zavod za statistiku

Kretanja na tržištu rada u prvom polugodištu 2019. upućuju na snažno smanjenje nezaposlenosti. Prosječan broj registriranih nezaposlenih kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) je u prvom polugodištu 2019. iznosio 136,8 tisuća, što je smanjenje od 18,3% u usporedbi s istim razdobljem 2018. U istom razdoblju prosječna administrativna stopa nezaposlenosti iznosila je 8,9%, što je 1,7 postotnih bodova niže nego u istom razdoblju prošle godine. Podaci o osiguranicima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) ukazuju na porast broja osiguranika od 2,3% u prvom polugodištu 2019. na međugodišnjoj razini, pri čemu najveći pozitivan doprinos porastu dolazi od rasta broja osiguranika u građevinarstvu.

Prosječna mjesečna bruto plaća iznosila je 8.737 HRK u prvom polugodištu 2019. te je nominalno povećana 3,5%, a realno 2,8% u odnosu na isto razdoblje 2018. Prosječna neto plaća iznosila je 6.436 HRK, bilježeći nominalni rast od 3,2% te realni rast od 2,5% u odnosu na isto razdoblje 2018.

U prvom polugodištu 2019. inflacija je iznosila 0,7%. Rastu potrošačkih cijena najviše je pridonio rast cijena krutih goriva (+10,3%) i duhana (+6,0%), pod utjecajem povećanja trošarina iz prosinca 2018. S druge strane, negativan doprinos rastu potrošačkih cijena došao je od cijena hrane, prvenstveno kao posljedica pada cijena voća (-13,2%) i mesa (-2,9%), povezanog s primjenom niže stope PDV-a. Ukoliko se iz indeksa potrošačkih cijena isključe komponente energija i hrana, u prvom polugodištu 2019. bilježi se međugodišnji porast preostalih komponenti od 0,8%.

Grafikon 2. Indeks potrošačkih cijena, međugodišnja promjena

Izvor: Državni zavod za statistiku

Prosječni tečaj kune prema euru iznosio je 7,42 kune za euro u prvom polugodištu 2019. te je ostao nepromijenjen u usporedbi s istim razdobljem 2018. U prvom polugodištu 2019. HNB je izvršio jednu deviznu intervenciju kojom je otkupio 450 milijuna eura, čime je stvorena dodatna kunska likvidnost od 3,3 milijarde kuna.

Visoka likvidnost financijskog sustava uz niske kamatne stope nastavljena je i u 2019. godini, uz daljnji postupni oporavak kreditne aktivnosti banaka. Plasmani monetarnih institucija domaćim sektorima (osim države) na temelju transakcija¹ ostvarili su međugodišnji rast od 3,6% u lipnju 2019., pri čemu je međugodišnji pad plasmana poduzećima iznosio 1,0%, a rast plasmana stanovništvu 6,7%.

Prema preliminarnim podacima, u prvom tromjesečju 2019. godine zabilježen je negativan saldo tekućeg računa bilance plaćanja u iznosu od 2,2 milijarde eura, što predstavlja povećanje negativnog salda od 11,4% u usporedbi s istim tromjesečjem 2018. Tome je najviše pridonijelo smanjenje pozitivnog salda usluga. Pogoršanju salda tekućeg računa također je pridonijelo i povećanje negativnog salda roba te smanjenje pozitivnog salda sekundarnog dohotka. Na kretanje salda tekućeg računa pozitivno je utjecalo smanjenje negativnog salda primarnog dohotka. Promatrajući kumulativno, u posljednja četiri tromjesečja ostvaren je pozitivan saldo tekućeg računa platne bilance u iznosu od 1,0 milijarde eura, odnosno 2,0% BDP-a.

Tijekom 2019. godine nastavljeno je smanjenje inozemne zaduženosti RH na međugodišnjoj razini. Prema posljednjim raspoloživim podacima, u travnju 2019. bruto inozemni dug iznosio je 40,0 milijardi eura. U odnosu na isti mjesec prethodne godine, bruto inozemni dug zabilježio je smanjenje od 393 milijuna eura, odnosno 1,0%. Najveći doprinos njegovom međugodišnjem smanjenju u travnju došao je od smanjenja duga na temelju izravnih ulaganja. Osim toga, smanjenju bruto inozemnog duga pridonijeli su i dug opće države te ostalih domaćih sektora², dok je kretanje duga središnje banke i drugih monetarnih financijskih institucija djelovalo u suprotnom smjeru.

¹ Isključujući učinke tečajnih i cjenovnih prilagodbi te otpisa.

² Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve financijske institucije i posrednike osim središnje banke i drugih monetarnih financijskih institucija, privatna i javna nefinancijska društva, neprofitne institucije i kućanstava, uključujući obrtnike.